

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА СНЦ "АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ" ЗА 2023 Г.

СНЦ "АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ"

ЕИК: 130577279

Адрес по регистрация: гр. София 1528, ул. Димитър Пешев 5

МОЛ: Наталия Кирилова

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

II. КОИ СМЕ НИЕ

III. ДЕЙНОСТИ

1. ПРОЕКТИ

- 1.1. Родители и учители за устойчиви общности
- 1.2. Създаване на безопасна интернет среда за децата чрез защита, повишаване на информираността и образование
- 1.3. Социално-емоционална програма. Системен подход за взаимодействие с родители
- 1.4. Грижа за себе си – социално-емоционална култура в училище
- 1.5. В безопасност (SAFER)
- 1.6. CARING
- 1.7. Пътеводител “Как да оцееем с тийнейджър?”
- 1.8. Кампания “Можещите/Разкрий силата си” – информиране и намаляване на вредите от тютюнопушенето
- 1.9. Клуб „Пълна къща“

2. ОБУЧЕНИЯ

3. СЪБИТИЯ

- 3.1. Фамилатлон – празник на семейството, спорта и здравословния начин на живот
- 3.2. Седмица на бащата
- 3.3. Национална конференция „Учители и родители – заедно за детето“
- 3.4. Национална конференция за децата в дигиталния свят

4. ДИРЕКТНА РАБОТА С РОДИТЕЛИ

5. ИНФОРМАЦИОННИ МАТЕРИАЛИ ЗА РОДИТЕЛИ

5.1. Наръчник за родителите на първокласници –
“Добре дошли в 1 клас, родители”

5.2. Наръчник за родители на петокласници –
„Добре дошли в 5 клас, родители”

6. ИНИЦИАТИВИ В ЗАЩИТА ИНТЕРЕСИТЕ НА ДЕЦАТА

7. РАБОТА С ИНСТИТУЦИИ И МЕСТНИ ВЛАСТИ

8. ПАРТНЬОРСТВА С НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИИ, МЕСТНИ ОБЩНОСТИ И ГРАЖДАНИ

9. РАБОТА С МЕДИИ

10. КОМУНИКАЦИОННИ КАНАЛИ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През 2023 г. Асоциация Родители продължи своята дейност в реализиране на каузата и мисията си да работи за създаване на позитивна и качествена среда за децата и родителите, както и промяна към образование, съобразено с нуждите на децата, и водеща до знания и умения.

Като гражданска организация няма как да не отбележим, че политическата обстановка в България, постоянно сменящите се правителства и нестабилността в институциите водят сериозни последици след себе си – забавяне на така необходимата реформа в образованието, липса на последователна защита на правата на децата и на услуги в подкрепа на семейството, както и на достъпно и качествено детското здравеопазване.

През изминалата година екипът на Асоциация Родители продължи работата си по информиране на родителите и търсенето на мненията им по важни теми, касаещи децата. Продължихме и застъпническата си дейност за правата на децата с цел достъп до качествено образование. Създавахме пространства за споделени разговори и изграждане на общности сред родители и учители, разпространявайки и отстоявайки мисията ни.

За поредна година силен фокус на организацията ни беше темата, свързана с изграждането на училищна политика за системно взаимодействие с родителите. Включването на родителите в образователните общности, изграждането на доверие между професионалистите и семейството са доказано основни фактори за благосъстоянието и развитието на детето. В България вече се наблюдават осъзнаване на значимостта на тези отношения, както и добри практики, но все още

няма трайна и достатъчна промяна на нагласите, развит професионализъм и умения как една образователна институция (детска градина или училище) партнира с родителите, как подкрепя израстване на детето и как развива общността.

През 2023 г. продължихме да бъдем разпознаваем партньор на училищата в цялата страна, които ни търсят за подкрепа в конкретни казуси или за прилагане на Програмата ни за системно партниране с родители. Редица училища си партнираха с нас по национални програми или във връзка с техни инициативи – семинари, тематични родителски срещи и други активности, които целят подкрепа на родителите в различните етапи от развитие на детето. Една от целите ни бе все повече да се осмисли и ролята на Обществените съвети към училищата, които, за съжаление, често имат формална роля, а всъщност биха могли да са много сериозен партньор на училището или градината. Участвахме в конференции и работни срещи на различни учители и директори, представители на РУО, МОН, ДАЗД.

Една от ключовите теми на организацията винаги е била тази за благосъстоянието на децата и възможността им да се развиват като хармонични и уверени личности. Тя, както и темите за психичното здраве и социално-емоционалното учене продължиха да са акцент в работата ни и през тази година. През дейностите ни по проект “Социално-емоционална програма. Системен подход за взаимодействие с родители”, фондация “Лъчезар Цоцорков”, имахме възможността да бъдем част от екипа и да съдействаме с нашата експертиза за създаването на българска методика за развитие на СЕУ, насочена към начален етап в училище.

Ние продължихме да подкрепяме училищата в изграждането на училищна общност с активно участие на родителите, както и за партниране със семейството за развитие на социално-емоционални умения и работа в кризи. По инициатива на екипа ни през 2023 г. успяхме да реализираме и началото на методика “Грижа за себе си”, насочена към директорите на училища и детски градини. Тя също е свързана с глобалната тема за СЕУ. В Асоциация Родители винаги сме вярвали, че за да имаме здрави, щастливи и уверени деца и млади хора, е необходимо да се погрижим за значимите възрастни, родителите и учителите. По тази причина стартирахме развитие на подход, който подкрепя директорите да отделят време за себе си, да имат уменията за себепознание и да владеят начини за справяне със стреса.

Вълнуващ и много важен акцент бе и стартът на националното проучване “Българското образование – погледът на родителите”. За организацията ни е важно да работим, чувайки гласа на родителите, да имаме социологически данни и да боравим с тях, когато работим застъпнически, да вали-

дираме или отхвърлим някои от нашите наблюдения. Проучването се реализира заедно със социологическа агенция "Ноема". Резултатите ще бъдат обявени в началото на 2024 г., както и ще се публикуват на сайта на Асоциация Родители.

Огромен ресурс вложихме и в борбата за устойчивост и продължаване на дейността на Националния център за безопасен интернет, който бе заплашен от закриване заради недостатъчно финансиране. Безопасността на децата в онлайн света следва да е национален приоритет, но, за съжаление, в България все още няма държавна политика в тази насока. Центърът остава единствената услуга, която изцяло е насочена и специализирана в тази област и която реализира дейността си благодарение на нашите собствени усилия и търсене на финансиране от бизнеса и донорите.

През 2023 г. Асоциация Родители продължи да се развива като една от утвърдените неправителствени организации, работеща по политики, теми и проблеми на децата, семейството и образователната система. Работата ни обаче отчасти бе затруднена от продължаващата политическа криза в страната, която, за съжаление, се отрази на политиките за децата и семействата. Тук е мястото да отбележим, че организацията ни зае твърда и категорична позиция по отношение на заплахата, която представлява хазартът за българските деца и обществото като цяло. Проблемът изплува за пореден път на повърхността покрай Световното първенство по футбол, по време на което станахме свидетели на безпрецедентен рекламен натиск за залагания. Асоциация Родители обедини усилия с Национална мрежа за децата и продължи да настоява за незабавни и спешни мерки за прекратяване на порочната практика, която създава огромни рискове за децата и семействата им. Взехме участие и в немалко дискусии, посветени на проблема, с цел да привлечем вниманието на обществеността към хазартната зависимост и към необходимостта от устойчива държавна политика, насочена към изкореняването ѝ. Усилията ни се увенчаха с успех.

Продължихме работата си и по надграждане на постиженията ни от изминалите години в разработване на подходи и застъпничество за ключовото място и основната роля на българските родители в процеса на образование на децата. За нас е изключително ценно, че и през изминалата година продължихме и обогатихме мрежата си от училища и детски градини, които са наши

партньори в каузите и темата ни за изграждане на устойчива и системна работа между учителите и родителите.

Асоциация Родители продължи активната си работа и в областта Закрила правата на децата. Като член на Национална мрежа за децата ние продължихме да работим за укрепване на партньорството и развитие на уменията за работа в името на обща кауза сред организациите от Мрежата.

През 2023 г. не само продължихме, но и разширихме дейността си за насърчаване на активното участие на мъжете в живота на детето и семейството с цел създаване на семейна среда без насилие, благоприятстваща пълноценното детско развитие. Нашите усилия допринасят за това темата за важната роля на бащите в живота на децата да се утвърждава все повече в обществото. Част от инициативите ни бяха провеждани на вече традиционните “Седмица на бащата” и “Ден на бащата”, които зарадваха много семейства. Ценно за нас е да виждаме все повече детски градини, училища, читалища, клубове, които припознават темата за бащинството, заложили са “Седмица на бащата” в програмите си и реализират редица инициативи. В темата за равнопоставеността и баланса между майката и бащата, има все още неизчерпани теми, които са свързани с промяна на политики, създаване на различни практики, които дават достъп и права и на двата родители. Липсата на услуги и програми за превенция показват все още голям процент на насилие, домашно насилие, тежки раздели.

На 03.06.2023 г. за 16-и пореден път проведохме Фамилатлон – нашето най-голямо събитие, ориентирано към семействата и здравословния начин на живот. Припомняме, че първообразът на фестивала е създаден във Франция от група ентузиаста. Основната идея е Фамилатлон да създаде позитивна среда за родители и деца, които в рамките на деня могат да споделят качествено време заедно, както и да изпробват различни интересни, полезни и забавни занимания, да се запознаят с каузи. Споделеното време е много важен инструмент за укрепване на здравето и връзките в семейството. През 2009 г. Асоциация Родители получи хартата на Фамилатлон, с което се присъедини като български партньор в инициативата.

За поредна година реализирахме едни от най-значимите ни информационни материали за родители – наръчниците “Добре дошли в 1. клас” и “Добре дошли в 5. клас”. Те вече са се превърнали в утвърдена запазена и разпознаваема марка на Асоциация Родители, търсена всяка година от стотици учители и родители.

През изминалия период продължихме да работим активно с националните и регионални медии и запазихме мястото си на признат и търсен авторитет по въпросите, засягащи децата и семействата.

В заключение

можем да кажем, че и през 2023 г. продължихме да се развиваме в посока на двете ключови стратегически цели:

1. Развиване на капацитета на Асоциацията за влияние върху формирането на политики, свързани със семейството, децата и образованието;
2. Утвърждаване на Асоциацията като активен субект във формирането на позицията на гражданското общество за правата на децата и семействата.

II. КОИ СМЕ НИЕ – МИСИЯ И СТРУКТУРА

Асоциация Родители е учредена на 19 юни 2001 г. като сдружение за осъществяване на общественно-полезна дейност съгласно ЗЮЛНЦ.

Членството в нея е доброволно и открито за всички физически и юридически лица, които споделят целите ѝ и са съгласни с устава.

Органите за управление на Асоциацията са:

Общо събрание и Управителен съвет. Общото събрание е върховен орган на Асоциацията и се състои от всички нейни членове. Общото събрание избира Управителен съвет, който взема решения в периода между провеждането на заседания на Общото събрание. Оперативната работа на екипа се ръководи от Изпълнителния директор, посочен от Управителния съвет.

Нашата мисия е:

Да насърчим родителите да бъдат най-добрите родители, каквито биха могли да бъдат, и да подкрепим децата да се превърнат в най-добрите възрастни, каквито биха могли да станат.

Нашите основни цели са:

Развитие и утвърждаване на идеята за родителството като основна духовна ценност в обществото и семейството като естествена среда за отглеждане и възпитание на децата.

Ние постигаме целите си чрез:

разработване, прилагане и разпространяване на регионални и национални политики за:

- Популяризиране сред обществото на социалните и правните принципи, отнасящи се до закрилата и благоденствието на децата;

- Утвърждаване на обществени ценности сред родителите, осъществяване на приемственост в ценностната система между родители и деца;
- Оказване на обща и специализирана помощ на родителите при отглеждането и възпитанието на децата;
- Подкрепа на родители в криза за реинтеграцията им в обществото, за възстановяване на родителски права и формиране на правилно отношение по въпроса за отглеждането и възпитанието на децата;
- Подкрепа на самотни родители
- Подкрепа на многодетни семейства;
- Родителски контрол върху образованието и обществен контрол върху институциите за настаняване на деца;
- Подкрепа за утвърждаване на основното родителско право на информирано решение – избор в най-добрия интерес на детето.

защита правата на детето, регламентирани в

Конвенцията за правата на детето:

- Оказване на подкрепа за даровити деца;
- Утвърждаване на семейните ценности сред децата, формиране на отношение към благотворителността;
- Екологично възпитание на децата и развитие на чувство за уважение към природната среда;
- Насърчаване на масовия детски спорт и заниманията с изкуство;
- Съдействие за развитието на детското здравеопазване, спазване правата на детето като пациент, профилактика на детски заболявания;
- Превенция на всички форми на насилие срещу деца;
- Борба с порнографията, хазарта и противообществените прояви при децата;
- Подкрепа на деца в неравностойно социално положение и съдействие за тяхната социална интеграция.

Асоциация Родители е:

- Координатор на Националния център за безопасен интернет
- Координатор на Управителния съвет на Национална кампания „Да бъдеш баща“
- Член на Национална мрежа за децата – мрежа от неправителствени организации, работещи по проблемите на защита на децата
- Член на различни работни групи, свързани с темите за родителите и децата в МОН, МЗ, Столична община и др.
- Нашите контакти: www.roditeli.org; office@roditeli.org

III. ДЕЙНОСТИ

1. Проекти

2. Обучения

3. Събития

4. Директна работа с родители

5. Информационни материали за родители

6. Инициативи в защита интересите на децата

7. Работа с институции и местни власти

8. Партньорства с неправителствени организации, бизнес организации, местни общности и граждани

9. Работа с медии

10. Комуникационни канали

1. Проекти

1.1. Родители и учители за устойчиви общности

Финансиран от Фондация “Работилница за граждански инициативи” и през 2023 г. екипът продължи работата си по този проект.

В рамките на проекта през 2022 г. беше подготвено проучване и анализ на нуждите на родителите по отношение на училищните общности и благосъстоянието на децата, а през 2023 г. беше проведено самото изследване. Бяха дефинирани няколко основни теми – цялостна оценка на образованието, потребности, очаквания на родителите от училището за техните деца и за себе си; себеосъзнаване като участник в образователния процес; комуникация с училището; включване на родителите в училище; трудности и др. Фокусирахме се върху родителите на ученици от 1-ви до 12-ти клас, като по този начин обхванахме цялото училищно образование. За качествено изследване беше определен набор от 9 фокус групи, обхващащи различни типове населени места, социален контекст и опит (столица, областни центрове, малки градове и села) и са представителни за родителите, които носят основната отговорност за обучението на децата си.

Родителите като цяло са отворени за промяна в българското образование, като общо 56% заявяват, че промяната трябва да е радикална (промяна радикална и възможно най-бърза – 28%, промяна радикална, но поетапна – 28%) и повече от ¼ (27%) биха подкрепили не радикални промени, а само в някои аспекти. Въпреки това

родителите като цяло са доволни от училищата и учителите на децата си, като дават средно 4,57/6 на училищата и 4,69/6 на учителите. Претоварените учебни програми (40%) се считат за най-сериозен проблем в учебния процес. Що се отнася до поведението на учениците, родителите са най-загрижени за дисциплината на учениците (45%). Дори в горните линии се забелязва консервативна тенденция сред родителите – общо 70% (34% - „Напълно подкрепям“, 36% - „По-скоро подкрепям“) подкрепят твърдението, че учителите трябва да могат да наложи по-строги наказания на децата. Дори по-далеч, 76% (39% - „Напълно подкрепям“, 37% - „По-скоро подкрепям“) подкрепят възстановяването на „Оценката на обноските“ – комунистическа мярка за контрол върху поведението на децата в училище.

Друг важен елемент в програмата е подкрепа на учители, родители и деца да се справят с предизвикателствата, свързани със създаването на общности, разрешаването на конфликти, подобряването на социално-емоционалните умения и дигиталните медийни компетенции.

За постигане на тази цел работихме в следните направления:

- Разработване и провеждане на тематични семинари за родители – през 2023 г. бяха проведени 33 тематични срещи с родители по теми за безопасен интернет, развитие на децата, социално-емоционално развитие и др.
- Обучение на училищни екипи как да развият училищни общности въз основа на вече разработена методология на Асоциация Родители за системни училищни политики при работа с включване на супервизии на екипите. В рамките на годината подкрепяхме 5 училища в цялата страна.
- Разработване на инструменти и материали за родители и учители в подкрепа на изграждането на устойчиви общности в семействата и училищата
- Консултиране на родители по индивидуални казуси, фокусирани върху предизвикателствата в образователната среда – консултиране, повишаване на информираността, насочване, при необходимост намеса, училищна медиация. Бяха проведени 37 консултации.

В рамките на проекта беше проведена и национална конференция на тема „Учители и родители – заедно за детето“ (повече вижте в точка Събития). И през 2023 г. продължихме с разработване и прилагане на комуникационна стратегия, събития, застъпничество и подкрепа за повишаване на експертния капацитет на екипа на АР.

1.2. Създаване на безопасна интернет среда за децата чрез защита, повишаване на информираността и образование

Финансиране от CENTIO Cybersecurity и Уницеф-България

През последните 18 години Националният център за безопасен интернет работи за безопасността на децата онлайн.

2023 г. беше особено предизвикателство не само заради ограниченото финансиране, но и заради значителното увеличение на сигналите на Горещата линия - 46 359 в сравнение с 23 080 за 2022 г. От тези 46 359, 28 818 са сигнали, изпратени до нас от нашите международни партньори за случаи и съдържание, което се хоства в България. В 17 541 случая сме открили незаконно съдържание или случаи на сексуална онлайн експлоатация на деца, хоствани на сървъри в чужбина, и ги сме ги докладвали на Центъра за безопасен интернет в съответната държава. В 95 % от сигналите ставаше въпрос за сексуална онлайн експлоатация на деца.

Консултираните случаи на телефонната линия ни линия за онлайн безопасност на деца 124 123 са 362, като значително са се увеличили родителите и възрастните, които са се обадили на телефонната линия за помощ (60% от всички случаи). Телефонът беше преобладаващо използваният канал за комуникация през 2023 г., в сравнение с преобладаващото използване на модула за чат през миналата година. Най-много случаи се отнасяха до потенциално вредно съдържание, онлайн тормоз и рискове свързани с реклами и фишинг.

През юни 2023 г. Асоциация Родители пое цялата оперативна координация на Националния център за безопасен интернет след оттеглянето на фондация Приложни изследвания и комуникации (ПИК). Екипът положи огромни усилия, за да поддържа непрекъснато работещи услугите на Горещата линия и Консултативната линия за онлайн безопасност 124 123. Екипът на Горещата линия, който беше част от Фондация ПИК, беше прехвърлен към Асоциация Родители през юни, за да обезпечи експертната работа на Горещата линия. Освен това беше нает нов член на екипа, който да подпомага провеждането на обучения на деца и учители и да развие дейността на Младежкия панел.

През тази трудна година Центърът получи и изненадваща подкрепа от българската компания за киберсигурност Centio#Cybersecurity. Представители на организацията гостуваха в многобройни предавания в българските медии и инициираха многобройни срещи, за да запознаят широката общественост, политиците, образователните експерти и специалистите с дейността и значението на SIC.

Екипът на Центъра обучи 450 ученици по време на 20 различни обучения, 250 родители по време на 10 тематични родителски срещи (сред които и служителите на Schider Electric Company и Experian) и 700 учители по време на 8 различни обучения.

Безценни партньори в обученията за учители тази година бяха телекомът Yettel и издателство Klett. В сътрудничество с тях разработихме пакет от уроци за деца от 1-ви до 4-ти клас по важни въпроси, свързани с онлайн безопасността, като например къде се крият опасностите в интернет, как децата могат да ги разпознават и разграничават, как биха могли да реагират в конкретни ситуации и към кого да се обърнат за помощ. От началото на септември 2023 г. над 500 000 ученици и техните родители имат безплатен достъп до тези уроци и 25 видеоклипа, посветени на различни онлайн ри-

скове и теми, свързани с онлайн безопасността. Учебните материали могат да бъдат намерени онлайн.

Въз основа на тези уроци Центърът и „Клет България“, с партньорството на Йетел, проведе кампания „Безопасен интернет за деца“, насочена към развитие на уменията. Общо 9423 ученици от различни класове преминаха през училищно обучение за безопасно използване на интернет. Целта на кампанията е да повиши информираността на децата за рисковете в интернет и да им предостави методи за справяне с тях. Уроците са разработени по интересен и увлекателен начин, и включват интерактивни упражнения и кратки анимирани видеоклипове с полезна информация и съвети. Повече от 390 учители със своите класове са регистрирали участието си. Учениците, преминали през обучението, получиха знания и умения за критично мислене, откриване на рискове и начини за реакция, как и къде да потърсят помощ, както и за развиване на дигитално-медийна грамотност.

Освен това в партньорство с Yettel разработихме и проведохме онлайн кампания за насърчаване на знанията и развиване на уменията на децата как да бъдат в безопасност онлайн. Петото издание на образователната игра на Yettel и НЦБИ „Дигитални скаути“ даде възможност на децата и тийнейджърите да обогатят знанията си за опасностите онлайн чрез вълнуващо приключение през последната седмица на август и последната седмица на октомври. Участниците имаха възможност да проверят дали умеят да разпознават рисковете в мрежата и дали знаят как да бъдат защитени и сигурни в дигиталното пространство. Този път играта се основаваше на четири категории въпроси: „Непознати онлайн“, „Фалшиви новини“, „Безопасност и сигурност в интернет“ и „Онлайн тормоз“. Различните теми ангажираха децата с информация за най-често срещаните заплахи в интернет и начините за защита от тях.

Националният Център и Асоциация Родители в партньорство с УНИЦЕФ България организираха и проведеха първата Национална конференция за децата в дигиталния свят през ноември 2023 г. (повече вижте в точка Събития)

Друга причина за провеждането на първата национална конференция, посветена на безопасността на децата в интернет и цифровите им умения, бяха именно тревожните данни за онлайн насилието и драстичното увеличение на сигналите за сексуална експлоатация и злоупотреба с деца в интернет, получени от Центъра за безопасен интернет през първите 9 месеца на 2023 г., които бяха около 32 000.

Екипът на SIC с нетърпение очаква да продължи да предоставя помощ и подкрепа чрез двете услуги - Гореща линия и Консултативна линия, както и да продължи на изгражда капацитет и да развива умения на деца, родители и учители. През 2024 г. ще продължим да предоставяме информация и да повишаваме осведомеността относно новите рискове, тенденции и тенденции в областта на онлайн безопасността на децата. През септември 2023 г. екипът на Центъра кандидатства за новия период на финансиране по програма „Цифрова Европа“ - „По-безопасен интернет“ и очакваме резултатите през март 2024 г. Ако проектът бъде одобрен, Центърът ще може да продължи работата си с нов консорциум от партньори - Национална мрежа за децата и Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве.

1.3. Социално-емоционално образование и изграждане на училищния живот

Проектът е финансиран от семейна фондация „Лъчезар Цоцорков“.

Той е ориентиран към ранното детско образование. Крайната му цел е внедряване на Български инструментариум за преподаване на социално-емоционални умения, интегриран чрез съдържание през учебните предмети в начален етап на образование и създаване на споделено пространство за опит, знания, предизвикателства и успехи. Очакваният ефект от прилагането на Проект е децата от ранна възраст да се научат да разпознават, разбират себе си и другите около тях, управление на емоциите си и да подобряват и развиват своите психични, поведенчески и академични показатели. Включването на родителите цели промяна на средата в посока, подобряване на психо-емоционалния климат и развиване на училищната общност. Крайната цел е учителите да осмислят и планират работата си с родителите и да се постигне осъзнаване, че родителите са ресурс за децата и училището.

В програмата са включени 8 училища от цялата страна, които осъзнато избират да развиват знания и умения в децата, за техния социален и емоционален свят. Така децата могат да разгърнат пълния си потенциал и да развиват силните си страни.

Проектът включва в себе си два много важни елемента: 1) подкрепа към учителите за прилагане на методика за развиване на социално-емоционални умения в учениците и 2) подкрепа към училищния екип да изгради и развие училищната общност чрез активно въвличане на родителите и повишаване на ангажираността им към развиването на социално-емоционални умения в децата у дома.

Екипът на Асоциация Родители, използвайки своята експертиза, натрупан опит и Методика за взаимодействие с родителите, подкрепя училищните екипи, включени в проекта, да надградят своите умения за работа с родители и да изградят план за въвличането им и засилване на училищната общност чрез тематични родителски срещи и срещи в нов формат, общностни събития, допитвания до родителите и повишаване на доверието през открита и включваща комуникация. За да се постигне това, училищните екипи преминават през обучение: „Изграждане и развиване на училищната общност“ и поредица срещи за планиране на взаимодействието с родителите. Екипът на Асоциацията взе участие и в родителски срещи с цел оказване на подкрепа в провеждането на различен формат тематични срещи за запознаване с програмата за социално-емоционално образование и ползите от прилагането и както в училището, така и в дома на децата.

1.4. Грижа за себе си – социално-емоционална култура в училище

Проектът е финансиран от семейна фондация „Лъчезар Цоцорков“.

Проектът „Грижа за себе си“ си е надграждаща и допълваща част на проект „Социално-емоционално образование“ ориентиран към ранното детско образование.

За успешното протичане на всяка програма за социално-емоционално образование на децата ключово значение имат възрастните, които работят с тях и начина по който те се грижат за нуждите и емоционалния си баланс. Увлечени в преподаване и грижа за децата, често учителите и специалистите работещи с деца забравят дори за базовите си нужди, което води до умора и изтощение.

Програмата е насочена към разбиране на връзката между грижата за себе си, социално-емоционалните умения, създаването на по-щадяща среда за директори и учители, намаляване на стреса и улесняване на работните процеси.

Целта на проекта е да бъде насочено вниманието на лидерите в училище, към нуждата от създаване на култура на общуване с грижа към всеки в училище и специален фокус върху развиване на личните умения в социално-емоционален аспект. За целта директори и заместник директори на училища работещи по програма “Социално-емоционално образование” преминават през обучителен тренинг и разработват план за Грижа за себе си и Грижа за екипа. Екипът на Асоциация Родители, разработи програма за обучителния тренинг и материали подкрепящи директорите да прилагат на практика на придобитите умения, както и в рамките на една учебна година ги подкрепя да предприемат действия по изработения от тях план.

1.5. В безопасност (SAFER)

Финансиран от ERASMUS + PROGRAMME - Key Action 3.

Асоциация Родители е част от международния екип на проект „В безопасност: социални компетенции и основни права в контекста на превенцията на тормоза“ (SAFER - SociAl competences and FundamEntal Rights for preventing bullying) в консорциум от партньори от Италия, Холандия, Кипър, Португалия и Македония.

Целта на проекта е разработването и прилагането на иновативен метод за предотвратяване на насилието и тормоза в училище, насочен към приобщаващо образование. Подходът е основанна повишаване на социалните и гражданските компетентности, както и на насърчаването на общи ценности и основни права, не само на ниво училище, но и на ниво общност. Този иновативен метод цели включването на цялото училище и е фокусиран както върху първична превенция на тормоза чрез ангажирането на учениците, учителите и родители, така и върху вторична превенция, като залага на стратегическата роля на училищната общност (вкл. организации, с които училището партнира) водейки я към цялостен подход, където общността има и образователна задача.

2023 г. беше решаваща за успешното изпълнение на проекта, тъй като някои от началните дейности бяха забавени от ограниченията, свързани с пандемията от COVID19. Поради това донорът даде разрешение проектът да бъде удължен до март 2024 г.

След създаването на обучителни методологии за превенция на насилието в училище, насочени към ученици, учители и родители, през 2023 г. те трябваше да бъдат пилотирани в училищата, с които работихме по проекта - 107 ОУ „Хан Крум“, 26 СУ „Йордан Йовков“ (София) и спортно училище „Васил Левски“ в Пловдив.

Между юни и октомври проведохме 3 обучения с учители в трите училища, в които участваха общо 114 учители. От екипа на Асоциацията обученията водиха Антоанета Василева, Зорница Трифонова и Димана Додова. Всяко обучение е по 15 часа, и цели да предостави както теоретично знание, свързано с насилието и тормоза, така и практическа подготовка на учителите в методологията на проекта за предстоящите им обучителни сесии с учениците. По време на работата с учителите, нашият екип установи на практика една слабост на обучителните наръчници, която бяхме отбелязали пред международния екип още по време на създаването им. С цел наръчниците да дават свобода на учителите да бъдат креативни, те бяха изработени прекалено отворено, докато нашият опит показва, че по принцип учителите предпочитат да следват конкретни стъпки. В резултат учителите не се чувстваха сигурни сами да започнат работата с учениците; затова и нашият екип проведе общо 6 пилотни обучения с децата, които приключиха през февруари 2024 г. Обратната връзка от учителите показва, че те приемат нашите обучения като добре структурирани и съдържателни, че предаваме добре теоретичното знание, че обръщаме внимание на социалните умения и ценности и работим за изграждане на добър екип.

В обученията за родители се включиха общо 107 души. Целта им е, чрез наръчника за родители, те да бъдат въввлечени в темите, свързани с тормоза и насилието в училище и да се постави ясно ролята, която родителите могат да заемат в ситуация на тормоз.

Основни наблюдения:

- Този проект предизвика задълбочен размисъл за тормоза и кибертормоза.
- Учениците откриха, че могат да предадат силни послания и да бъдат добър пример, ако подобрят уменията си и разбирането си за това как действа тормозът и защо; какво всъщност се крие зад това поведение.
- Учителите, които получават специализирано обучение по превенция на тормоза, заедно с неговите принципи и ценности, могат значително да подобрят училищната среда.
- Откритостта, уязвимостта и споделянето са съществени елементи при установяването на положителни взаимоотношения между учителите и учениците при прилагането на програмата SAFER WSCA.

1.6. CARING

Финасиран от Европейска комисия, CERV-2022-DAPHNE.

Асоциация Родители изпълнява проекта в партньорство с координатора Тер

дез Ом (Румъния), Институт по социални дейности и практики (България), Тер дез Ом (Унгария), Тер дез Ом (Гърция) и Храбри Телефон (Хърватия).

CARING е насочен към намаляването на насилието на деца в училище, но спецификата на проекта е, че се стреми да изясни социалните норми, които водят до насилие и да търси начини за справянето с тях; като в това се включват и нормите на поведение, определени от стереотипите, свързани с това какво трябва да е поведението на момичетата и какво – на момчетата. CARING надгражда работата по предишен европейски проект на същото партньорство, с изключение на Асоциация Родители, която е новият поканен партньор, тъй като проектът включва и работа с родители.

В проекта се включват общо 32 училища от 4 държави, по 8 от всяка – България, Гърция, Румъния и Хърватия. В България Асоциация Родители работи с 4 училища – 108 СУ „Никола Беловеждов“, 90 СУ „Ген. Хосе де Сан Мартин“ (София), 156 ОУ „Васил Левски“ (Кремиковци) и ОУ „Никола Йонков Вапцаров“ (с. Селановци). С още 4 училища работи другият български партньор ИСДП. Координатор от екипа на Асоциация Родители е Давид Кюранов.

Финалът на проекта предполага във всяко училище учениците да разработят свои инициативи срещу насилието в училище. Дейностите надграждат постепенно, като отначало се обучават по двама учители (фасилитатори) от всяко училище, след това те обучават свои колеги, след това обучават екип от ученици и се въвличат и родителите; накрая учениците разработват своите инициативи.

През юни 2023 г. в Букурещ се проведе откриващата среща по проекта, на която координаторите от Тер дез Ом Румъния представиха плана на проектните дейности, начините на отчитане на проекта и дадоха възможност международният екип да се представи и запознае.

Пред септември ИСДП и Асоциация Родители проведеха входно проучване за ситуацията по отношение на насилието в осемте училища (качествено (фокус групи) и количествено (стандартизирани анкети) за учители, ученици и директори и заместник директори).

Основните изводи от проучването включват:

- Налице са всякакви видове насилие – най-често вербално и кибертормоз, който е много разпространен, но трудно забелязван от възрастните.
  - Възприятията за това как трябва да се държат момчетата и момичетата са по-скоро традиционни, с някои промени по отношение на демонстрирането на емоции на момчетата.
  - Говоренето на тема секс е табу за учителите; но е много интересно за учениците
- Втората основна дейност, която обхваща месеците октомври и ноември, беше изработването на обучителна методология за учители, ученици и родители, която да предложи различни подходи, чрез които и трите групи да се запознаят както със социалните норми, така и с правата и възможностите за превенция на насилието.

В началото на декември месец екипите на Асоциация Родители (Яна Алексиева, Зорница Трифонова и Давид Кюранов) и на ИСДП (Жаклина Андонова и Звездица Кова-

чева) проведеха 3 дневно обучение на представители на осемте училища (16 души), които поеха дългосрочен ангажимент за работа по проекта в своите училища.

1.7. Пътеводител “Как да оцелеем с тийнейджър?”

Финансиран по програма “Ти и Лидл”.

С този проект Асоциация Родители реализира една отдавна планирана дейност – да създаде материал, който да е професионален и да е в подкрепа на родителите на тийнейджъри. Родителите у нас често изпитват чувство на несправяне, на вина, на самота, което е гаранция и за сложни отношения между тях и детето им, и условие за отдалечаване и усещане за неразбиране и в двете страни. За съжаление, все още липсват разработени услуги и материали, които да са насочени към родителите на юношите, а очакването от обществото и натискът към тях често е доста тежък и осъдителен. Тийнейджърството е ключов етап от развитието на всеки и успешното му преминаване е гаранция за израстването на удовлетворен и уверен млад човек, който познава емоциите и уменията си, прави избори се учи от грешките си. За родителите тийнейджърството е предизвикателство, защото настъпват промени и необходимост да бъдат разширени границите на правилата и свободата на децата. Това поражда много въпроси без лесни отговори. Целта ни е да подкрепим родителите с актуална информация, създадена от професионалисти в детското развитие, родители и тийнейджъри, като я систематизираме и направим достъпна в Пътеводителя „Как да оцелеем с тийнейджър?“.

Проучването на Асоциация Родители и сдружение „Дете и пространство“ по заявка на УНИЦЕФ „Знаем ли какво е да си родител на тийнейджър в България?“ (2017) установи, че не е налична почти никаква подкрепа, насочена към родители на тийнейджъри. Социалните услуги не разпознават тези родители като специфична група. Видна е необходимостта от адресиране на безпокойства и трудности, които изпитва родителят и в общуването с детето, и в съвместяването на родителството с останалите си социални роли. Една от основните препоръки е да се променят информираността и нагласите на родителите за ползване на услуги като психологически консултации, групи за подкрепа, програми за родители и други.

Благодарение на проекта, реализирахме Пътеводителят, който е съчетание от професионално създадени теми, по ключови проблеми и въпроси, поставени ни от родителите на тийнейджъри, као съчетахме и авторски текстове, специално създадени, от Здрава Каменова, която е наложил се млад автор, сценарист и актриса.

За представяне на Пътеводителят, организирахме събитие, което се проведе в Националната галерията “Квадрат 500”, в партньорство с Дарик радио. Водещ на събитието беше Константин Вълков, журналист и програмен директор на радиото. В представянето участваха родители и представители на млади хора, които споделиха вълнуващи ги теми.

1.8. Кампания „Можещите/Разкрий силата си“ – информиране и намаляване на вредите от тютюнопушенето **Финансиран от Астра Зенека.**

Програмата „Можещите /Разкрий силата си“ е част от глобалната инициатива на АстраЗенека “Young Health Programme” (YHP), насочена към превенция и ограничаване на хроничните заболявания сред младите хора по света. Платформата се ражда преди 10 години и вече обхваща 28 държави, сред които е и България. От създаването си до днес, YHP достига над 12 млн. младежи, включва партньорства с над 30 неправителствени организации, а над 20 000 са обучените здравни работници.

Програмата „Можещите /Разкрий силата си“ показва на всички млади хора, че могат да бъдат супергерои. За целта ги среща с талантивите, смелите, работливите, онези мечтатели, които търсят верния път и вярват в своите възможности.

Асоциация Родители и фондация „Заедно в час“, с подкрепата на АстраЗенека България, стартират социалната кампания „Можещите/Разкрий силата си“, която се фокусира върху превенцията на тютюнопушенето сред учениците на възраст между 12-16 години, определяна като ключов период за съзряването на младите хора и формирането на изборите и навиците им.

Кампанията се разгръща в рамките на часа на класа в българското училище в пряко взаимодействие с преподавателите, чиято роля е ключова за успеха на инициативата. Учителите разполагат с атрактивно видео съдържание, специален наръчник, съдържащ отправни точки и инструкции за провеждането на дискусия по темата за тютюнопушенето.

Целта на кампанията е да повиши информираността за вредите от тютюнопушенето сред младите хора, като засили ангажираността на родителите, учителите и учениците по темата за сформирането на навика, който след време може да доведе до възникването на хронични заболявания, повлияващи качеството на живот.

Инициативата цели и да създаде среда на подкрепящи възрастни, които в своето общуване с децата им помагат да се замислят за модела на своето поведение.

Кампанията продължава три години в опит да постигне устойчивост и значими резултати по промяна на статистиката на СЗО, в която българските ученици са на челни места по ранни опити за употреба на тютюн в Европа.

Финалът на кампанията беше през 2023 г. със заключително събитие, на което присъстваха зам.-министърът на МЗ доц. д-р Михаил Околийски, лекари-специалисти в белодробните и онкологичните заболявания, изпълни-

телният директор на Астра Зенека, представители на Асоциация Родители, както и медии.

Подробна информация и всички материали, необходими за провеждането на часа на класа, могат да бъдат открити на www.mojeshтите.bg.

1.9. Клуб „Пълна къща“

През пролетта на 2006 г. се състояха първите срещи между екипа на Асоциация Родители и интернет базираната общност на многодетните родители. Като резултат от съвместното желание и инициатива бе създаден Клуб на многодетните родители към Асоциация Родители – „Пълна къща“. Клубът има за цел да обединява представители на многодетни семейства от различни населени места в страната.

През 2023 г. „Клуб Пълна къща“ нямаше осъществени дейности.

2. Обучения

През изминалата 2023 г. екипът на Асоциация Родители продължи да бъде търсена организация за подкрепа и провеждане на обучения в посока системна училищна политика за взаимодействие семейство-училище, по теми, свързани с ролята на бащата, раздялата на двамата родители и др. Сред основните теми продължиха да бъдат и безопасният интернет и дигитално-медийната грамотност – две направления, които са актуални за Асоциацията като част от Националния център за безопасен интернет. Обученията се провеждаха с професионалисти, родители и деца.

Организацията ни продължи да усъвършенства собствените си обучителни методики, насочени към утвърждаване на добрите практики в развитие на връзката между семейството и училището и развитието на училищната общност.

Асоциация Родители е утвърден партньор в темите, свързани със семейството и децата, и това е причината да продължим да бъдем търсени както от училища и детски градини, така и от общини, МКБППМН.

Организацията ни беше част от проектите на над 15 училища по Националната програма за работа с родители на МОН.

Имахме възможността да се срещнем и да проведем над 80 тематични родителски срещи.

Успяхме да обучим над 600 учители в темите, част от Програмата ни „Изграждане на училищна политика за системно взаимодействие между родители и учители“.

3. Събития

3.1. Фамилатлон – празник на семейството, спорта и здравословния начин на живот

На 13.06.2023 г. имахме възможността и радостта да реализираме поредния, 15-и Фамилатлон. Събитието обединява все повече различни организации с дейност, насочена към деца и родители. Фамилатлон съществува, защото организацията ни вярва в силата на качественото време прекарано в семейството и във важността на това да се даде възможност на детето да избере спорт, хоби, занимание. Фамилатлон обединява в себе си няколко важни елемента – “Панаир на възможностите”, който включва над 40 организации, Малък велопоход за деца от 3 до 7 години, както и заключителната игра “Ябълки за смет”, която има за цел да провокира и възпита децата, че трябва да се грижим за природата. За поредна година наш водещ беше Галина Савова, актриса от Кукления театър.

3.2. Седмица за бащата

През 2023 г. отбелязахме за 10-и пореден път Седмица на бащата. Това бе повод за пореден път да я отпразнуваме подобаващо, както и да се обърнем назад, да направим равносметка и да си припомним незабравими моменти от нея.

Вярваме, че с инициативите в рамките на кампанията „Да бъдеш баща“ през тези 10 години сме докоснали много сърца, развенчали сме митове, променили сме нагласи. Най-важното, което сме постигнали, е може би това да поддържаме жив разговора за бащата, неговата роля и важност за детето. През 2023 г. Седмицата се проведе от 6 до 12 ноември под надслов „10 години. 10 причини. 10 начина Да бъдеш баща“.

Отправихме десет въпроса към всички татковци, които споделиха с нас опита си и им поставихме предизвикателство, което нарекохме „10 желания, които си изпълняваме с татко“. Срещнахме се с бащи и всякакъв вид специалисти, с които разговаряхме по най-различни теми, свързани с бащинството.

3.3. Национална конференция на тема „Учители и родители – заедно за детето“

В рамките на проекта „Родители и учители за устойчиви общности“ бе проведена Националната конференция на тема „Учители и родители – заедно за детето“, която предизвика голям интерес сред професионалисти – учители, директори, експерти в сферата на образованието и родители. Конференцията се проведе в хибриден формат – на живо и онлайн, за да достигне до всички заинтересовани. На живо присъстваха 110 участника, заради ограничения капацитет на залата, а онлайн се е гледала от над 2000. Конференцията засягаше важните теми за взаимодействието между семейството и училището и детската градина – предизвикателства и решения, както и бяха представени за първи път резултатите от националното представително изследване на Асоциацията.

3.4. Национална конференция за децата в дигиталния свят

Националният център за безопасен интернет и Асоциация Родители в партньорство с УНИЦЕФ България организираха и проведоха първата Национална конференция за децата в дигиталния свят през ноември 2023 г. Форумът беше под патронажа на председателя на Народното събрание г-н Росен Желязков и събра представители на правителствения и неправителствения сектор, на държавните институции, сред които Министерството на вътрешните работи, Министерството на образованието и науката и Държавната агенция за закрила на детето.

Националната конференция имаше за цел да насърчи диалога, споделянето на знания и укрепването на националните усилия за безопасен интернет за децата и младите хора в България. Освен това събитието се фокусира върху въздействието на сексуалната експлоатация и злоупотребите с деца в интернет върху децата; настоящите действия и предизвикателства в политиките и практиките, свързани с решаването на проблема със защитата на децата в интернет в България; специфичната и важна роля на бизнеса и медиите и направи препоръки за мерки и действия, които биха могли да бъдат предприети от съответните заинтересовани страни в подкрепа на българското правителство в борбата с ОЗД и създаването на безопасна цифрова среда за децата.

4. Директна работа с родители

През 2023 г. Асоциация Родители продължи да работи директно с родители за повишаване на информираността, подобряване на уменията им и придобиване на увереност за справяне с различни ситуации.

За нас е от ключово значение да чуваме и да представяме гледната точка на родители, които се свързват с нас, както и да предлагаме и да настояваме за мерки, които подкрепят семейството и децата.

През годината имаме срещи с родители, които бяха свързани с нуждата им от училищна общност. Продължихме работата си и по различни сигнали от родители относно проблеми, свързани с образователната система или безопасната среда за децата, както и застъпническата си работа по включване и партниране с родители от страна на образователната система.

Подготовката и възможността да проведем национално изследване за нуждите на родителите спрямо образователната система за нас е огромна възможност.

5. Информационни материали за родители

5.1. Наръчник „Добре дошли в 1 клас, родители“

През последните години наръчникът не се разпространява в хартиен вариант. Екипът на Асоциация Родители обаче продължава този проект, който и през тази година беше обновен като информация и визия, но за момента остава наличен само онлайн. Той може да бъде намерен на страницата на Асоциация Родители www.roditeli.org в дигитален формат.

В наръчника е обобщен многогодишния опит на екипа на Асоциация Родители, натрупан в процеса на работа със семейства и училища. Целта ни е да подпомагнем адаптацията на първокласниците и техните родители към новата среда в училище, като дадем всеобхватна и полезна информация на родителите за особеностите на този етап от развитието на децата им. През 2023 г. наръчникът „Добре дошли в 1. клас, родители“ излезе онлайн за 15-та поредна година. Информацията обхваща области, засегнати и в предишните издания на наръчника, но отново е обновена предвид актуалните теми и промените в нормативната база.

5.2. Наръчник „Добре дошли в 5. клас, родители“

Наръчникът цели да подпомогне адаптирането на петокласниците и техните родители към новите предизвикателства в училище след завършване на началния етап от образованието и преминаване в прогимназията. Той дава полезна информация на родителите за особеностите на този етап от развитието на децата им и значението на родителската подкрепа. Наръчникът продължава последователната работа на Асоциация Родители в посока значимостта на общността за адаптацията на децата към новите условия в 5. клас. Стремешът е да подтикне родителите към диалог с другите родители и учителите по въпросите за разликите в организацията на учебния процес в начален и прогимназиален етап, задачите на развитието на детето в тази възраст, сложните взаимоотношения между деца, родители и учители, изграждането на класна и училищна общност, организацията на учебния ден и свободното време, темите за здравословния начин на живот и сложността на съзряването, взаимодействието с другите в реалния и виртуалния свят. Задачата на Наръчника не е толкова да дава отговори, колкото да поставя въпроси и да подхранва с информация разговора между семейството и училището.

През 2023 г. наръчникът бе актуализиран и предоставен за свободен достъп в дигитален формат на сайта на Асоциация Родители.

6. Инициативи в защита интересите на децата (обществено застъпничество)

През 2023 г. Асоциация Родители продължи активната си работа за популяризиране сред обществото на правата на детето. Участвахме в редица инициативи на различни наши партньори като Уницеф, НМД, Заедно в час, в събития, организирани от МОН и Пловдивския университет, директори на училища и детски градини, които целяха сериозно повдигане на темата за активното партниране между семейството и образователната система, изграждане на услуги в подкрепа на родители и учители, психичното здраве, за правата на децата и за приоритетните политики за деца.

Нашите становища и изразени позиции бяха насочени към фокусиране на общественото внимание върху качеството на образованието, необходимостта от изграждане на услуги за подкрепа на родители, деца и учители. Продължихме да се застъпваме и за мерки срещу рекламата на хазарт. Проблемът, свързан със заплахата, която представлява хазартът за българските деца и обществото като цяло, изплува за пореден път на повърхността покрай Световното първенство по футбол, по време на което станахме свидетели на безпрецедентен рекламен натиск за залагания.

И през тази година Асоциацията продължи да работи по проекти, които имат за цел превенция на насилието от и над деца, както и активно да участва в различни форуми, насочени към тези проблеми. Наши представители отново участваха в различни онлайн конференции и събития в страната и чужбина, където бяха разисквани въпросите за превенция на насилието, включване на семейството, подкрепа на семейството по време на раздяла, психичното здраве на децата и семействата.

Продължихме да работим за осмисляне на необходимостта всяко училище да има собствена политика за работа с родители, която да гарантира своевременна и надеждна комуникация, за да не се нарушава връзката семейство-училище поради формалности в системата за информирание и допитване до мнението на родителите по различни въпроси.

И тази година отбелязахме годишнината от трагедията с децата в „Индиго“ в памет на децата и за да напомним за отговорността, която възрастните носят за средата, в която те растат.

7. Работа с институции и местните власти

Работата с институциите е една от основните насоки в дейността на Асоциация Родители. И през изминалата 2023 г. Асоциацията бе активна в изграж-

дането и развитието на своите отношения както с националните институции, така и с местните власти. Чрез редица осъществени срещи и участия в различни събития и работни групи ние продължаваме да даваме своя принос и да търсим сътрудничеството на институциите за подобряване на законовата среда и нормативната база. Продължихме да участваме и в работените срещи на ДАЗД, МОН и Столична община.

8. Партньорства с неправителствени организации, бизнес организации, местни общности и граждани

През 2023 г. продължихме да развиваме партньорските си отношения с други организации, чиито фокус е образованието. Сформиралата се през 2020 г. неформална мрежа от организации, посветили дейността си на качествена промяна на образованието, продължихме да работим устойчиво в тази посока.

Асоциация Родители чрез свои представители за поредна година участва активно в инициативите на Национална мрежа за децата. Разбирането ни, че само съвместната работа може да доведе до резултати, продължи да бъде водещ принцип в дейността на организацията. Като член на Националната мрежа за децата Асоциация Родители продължи да утвърждава мрежовия принцип на работа и ефективността на съвместните усилия. Участвахме в организираната от НМД Годишна среща и Общото събрание на Мрежата.

През 2023 г. Асоциация Родители в партньорство с Уницеф-България, ДАЗД, Национална мрежа за децата организирахме първата национална конференция, посветена на темата за безопасния интернет и дигиталните умения. Продължихме и партньорството с бизнес организации като Астра Зенека, Лидл България, НАОС България, Йетел.

9. Работа с медиите

През 2023 г. Асоциация Родители продължи да бъде важен партньор на българските медии по въпросите, засягащи родителското мнение и позиция, както по отношение на конкретни събития, така и по отношение на важни обществени въпроси. Ние продължаваме да сме припознат и търсен представител на неправителствения сектор и родителския глас за анализ и коментар на обществено значими теми.

През 2023 г. Асоциацията продължи да си сътрудничи активно с големите национални медии. Наши представители имат над 150 участия в редица предавания по БНТ, БНТ2, БТВ, Нова телевизия, Bulgaria On Air, Bloomberg, ТВ+, ТВ Европа и др.; радиа като БНР – програмите „Хоризонт“ и „Христо Ботев“, Дарик радио, bTV радио; Fm +;

БТА. Много национални вестници и списания като „Дневник“, „Капитал“, „Сега“, „24 часа“, „Стандарт“, „Монитор“ и др. продължиха и през 2023 г. да търсят и отразяват позицията на Асоциацията по различни въпроси, свързани с образованието, поведението на децата в интернет, здравето, децата и семейството и политиките, насочени към тях.

Продължихме и контактите с представители на местни медии. Участията на наши представители в предавания на Радио София, Радио Пловдив, Радио Стара Загора, Радио Благоевград, Радио Шумен и други направиха по-видимо присъствието на Асоциация Родители в национален мащаб.

Благодарение на добрите си контакти с медиите получихме огромна подкрепа от тях относно популяризирането на нашата работа и инициативи. Основните ни събития – Фамилатлон и Седмицата на бащата, бяха широко отразени в медийното пространство, благодарение на което посланията ни за ролята на бащата и качествено време прекарано в семейството достигнаха до повече хора.

10. Комуникационни канали

В края на септември 2023 г. екипът ни продължи да изгражда и следва своята комуникационна стратегия. Визията на организацията ни е да бъде полезна на родители и учителите, както и да овластява гражданската активност в обществото. Традиционно добрите контакти с медиите бяха допълнително развити и обогатени.

През 2023 г. Асоциация Родители обнови основния си комуникационен канал – официалния ни уебсайт. Модернизирахме визията и обогатихме съдържанието с актуални теми и ресурси, полезни за учители и родители.

През 2023 г. продължихме да развиваме и страницата ни във Фейсбук, която има вече над 15 хиляди последователи. Чрез страницата популяризирахме дейността на Асоциацията и представяхме теми, свързани с децата, семейството и образованието.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ НА СНЦ "АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ" ЗА 2023 Г.

СНЦ "АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ"

ЕИК: 130577279

Адрес по регистрация: гр. София 1528, ул. Димитър Пешев 5

МОЛ: Наталия Кирилова

СЪДЪРЖАНИЕ

I. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС	2
II. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	3
III. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	4
IV. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК	5
V. ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	6
VI. ДАННИ ЗА СДРУЖЕНИЕТО	7
VII. БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	8
VIII. ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	13

I. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

за периода, приключващ на 31.12.2023

	BGN(000) Текуща година	BGN(000) Предходна година
АКТИВ		
Текущи (краткотрайни) активи	106	97
Вземания	-	3
Парични средства	106	94
Разходи за бъдещи периоди	328	327
СУМА НА АКТИВА	434	424
ПАСИВ		
Собствен капитал	21	(16)
Резерви	(72)	(67)
Натрупана печалба (загуба) от минали години	51	43
Текуща печалба (загуба)	42	8
Задължения	34	27
- до 1 година	34	27
Финансирания и приходи за бъдещи периоди	379	413
СУМА НА ПАСИВА	434	424

Дата на съставяне: 31.07.2024

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)

Съставител: .....
(Зоя Паскалева)

II. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ от нестопанска дейност

за периода приключващ на 31.12.2023

	BGN(000) Текуща година	BGN(000) Предходна година		BGN(000) Текуща година	BGN(000) Предходна година
I. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА			I. ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА		
А. Разходи за регламентирана дейност			А. Приходи от регламентирана дейност		
Други разходи	380	361	Приходи от дарения без условие		-
Всичко А:	380	361	Други приходи	385	365
Б. Административни разходи	8	10	Общо I:	385	365
Общо I:	388	371	II. Финансови приходи		
II. Финансови разходи			III. Извънредни приходи		
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	1	1	IV. Печалба от стопанска дейност	42	8
Други разходи по финансови операции	-	-	V. Общо приходи	427	373
Общо II:	1	1	VI. Резултат	-	-
III. Извънредни разходи					
IV. Загуба от стопанска дейност					
V. Общо разходи	389	372			
VI. Резултат	38	1			
ВСИЧКО (V+VI)	427	373	ВСИЧКО (V + VI)	427	373

Дата на съставяне: 31.07.2024

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)

Съставител: .....
(Зоя Паскалева)

III. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ от стопанска дейност

за периода приключващ на 31.12.2023

	BGN(000) Текуща година	BGN(000) Предходна година
НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ		
Разходи		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	1	1
Разходи за персонала	36	4
Други разходи	1	1
Общо разходи за оперативна дейност	46	6
Общо финансови разходи	-	-
Общо разходи	46	6
Счетоводна печалба (общо приходи—общо разходи)	47	9
Разходи за данъци от печалбата	5	1
Печалба	42	8
ВСИЧКО	93	15

НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ

Приходи		
Нетни приходи от продажби	93	15
Общо приходи от оперативна дейност	93	15
Общо финансови приходи	-	-
Общо приходи	93	15
ВСИЧКО	93	15

Дата на съставяне: 31.07.2024

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)

Съставител: .....
(Зоя Паскалева)

IV. ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

за периода приключващ на 31.12.2023

Наименование на потоците	BGN(000) Текуща година	BGN(000) Предходна година
1. НАЛИЧНОСТ НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	94	62
II. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
А. Постъпления от нестопанска дейност		
Получени дарения без условие	7	-
Други постъпления	343	368
Всичко постъпления от нестопанска дейност	350	368
Б. Плащания за нестопанска дейност		
Изплатени заплати	(184)	(199)
Изплатени осигуровки	(60)	(51)
Плащания за услуги	(2)	(4)
Други плащания	(185)	(96)
Всичко плащания за нестопанската дейност	(431)	(350)
В. Нетен паричен поток от нестопанска дейност	(81)	18
III. ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ		
А. Постъпления от стопанска дейност		
Постъпления от продажба на активи и услуги	95	16
Всичко постъпления от стопанска дейност	95	16
Б. Плащания за стопанската дейност		
Плащания за услуги и за придобити активи	(1)	(1)
Изплатени данъци		
Други плащания	(1)	(1)
Всичко плащания за стопанската дейност	(2)	(2)
В. Нетен паричен поток от стопанската дейност	93	14
IV. Наличност на парични средства в края на периода	106	94
V. ИЗМЕНЕНИЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА ПРЕЗ ПЕРИОДА	12	32

Дата на съставяне: 31.07.2024

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)

Съставител: .....
(Зоя Паскалева)

V. ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за периода приключващ на 31.12.2023
BGN(000)

Показатели

Салдо в началото на предходния период

Финансов резултат за текущ период от нестопанска дейност

Разпределение на печалбата през годината

Други изменения

Финансов резултат за текущия период от стопанска дейност

Салдо в края на предходния период

Салдо в началото на отчетния период

Финансов резултат за текущ период от нестопанска дейност

Разпределение на печалбата през годината

Други изменения

Финансов резултат за текущия период от стопанска дейност

Салдо в края на отчетния период

Резерви	Резултат от минали години		Текуща печалба/загуба	Общо собствен капитал	
	Други резерви	Неразпределена печалба			Непокрита загуба
	(60)	31	-	11	(18)
	(7)				(7)
		11		(11)	-
		1			1
				8	8
	(67)	43	-	8	(16)
	(67)	43	-	8	(16)
	(4)				(4)
		8		(8)	-
	(1)				(1)
				42	42
	(72)	51		42	21

Дата на съставяне: 31.07.2024

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)

Съставител: .....
(Зоя Паскалева)

VI. ДАННИ ЗА СДРУЖЕНИЕТО

АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ е Сдружение с нестопанска цел, вписано в търговския регистър, с ЕИК: 130577279. Сдружението е със седалище и адрес на управление: гр. София 1528, ул. ДИМИТЪР ПЕШЕВ No 5.

Предмет на дейност на Сдружението е :

- Развитие и утвърждаване на идеята за родителството като основна духовна ценност в обществото и за семейството, като естествена среда за отглеждане и възпитание на децата,
- Популяризиране сред обществото на социалните и правни принципи, отнасящи се до закрилата и благоденствието на децата,
- Утвърждаване на обществени ценности сред родителите, осъществяване на приемственост в ценностната система между родители и деца,
- Оказване на обща и специализирана помощ на родителите при отглеждане и възпитанието на децата,
- Подкрепа на родители в криза за реинтеграцията им в обществото, за възстановяване на изгубени родителски права и формиране на правилно отношение по въпроса за отглеждането и възпитанието на децата,
- Подкрепа на самотни родители,
- Родителски контрол върху образованието и обществен контрол върху институциите за настаняване на деца.
- Защита правата на детето, регламентирани в Конвенцията за правата на детето,
- Оказване на подкрепа на даровити деца,
- Утвърждаване на семейните ценности сред децата, формиране на отношение към благотворителността,
- Екологично възпитание на децата и развитие на чувство на уважение към природната среда,
- Насърчаване на масовия детски спорт и занимания с изкуство.
- Съдействие за развитие на детското здравеопазване, спазване правата на детето като пациент, профилактика на детски заболявания,
- Превенция срещу всички форми на насилие над деца,
- Борба с порнографията, хазарта и противообществените прояви при децата,
- Подкрепа на деца в неравностойно социално положение и съдействие за тяхната социалната интеграция.

АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ Сдружение се управлява от Управителен Съвет в състав :

- Наталия Вячеславова Кирилова
- Пламена Лъчезарова Николова
- Милена Тошкова Златарова
- Жюстин Томс Джадала Мария
- Михаил Стефанов Стефанов

Към 31-12-2023 г Сдружението се представлява от Наталия Вячеславова Кирилова.

VII. БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет на АСОЦИАЦИЯ РОДИТЕЛИ Сдружение (Сдружението) се изготвя в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия (НСФОМСП) и по специално СС 9 Представяне на финансовите отчети на предприятия с нестопанска цел, съблюдавайки данъчните закони в Република България. Финансовото състояние на Сдружението е представено честно и достоверно, като отразява резултатите от осъществяваната дейност. Активите и пасивите в баланса са представени по тяхната историческа цена. Запазена е последователността на представяне и класифициране на информацията в отчета.

2. ОТЧЕТНА ВАЛУТА.

Отчетната валута на представяне на финансовия отчет на Сдружението е българският лев. Българският лев е фиксиран съгласно Закона за БНБ в съотношение EUR 1:BGN 1.95583.

Всички суми са в хиляди лева / BGN(000) /, освен ако не е посочено друго.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от Българска Народна Банка (БНБ) за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в баланса, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки/салда в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за приходи и разходи в момента на възникването им.

3. СРАВНИТЕЛНИ ДАННИ

Сдружението представя сравнителна информация в този финансов отчет за периода 1 януари до 31 декември на предходната година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето за текущата година.

4. ПРИХОДИ

Даренията, които не са обвързани с условия и членският внос се признават като текущ приход за периода. Даренията, които са обвързани с определени условия, се отчитат като финансираня по реда на СС 20 – Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ.

Приходите в Сдружението се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Сдружението и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на активи приходите се признават, когато всички съществени рискове и

ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача, вкл. като се вземат под внимание всички допълнителни условия по приемането на услугата от страна на клиента.

Приходите от предоставени услуги се признават в отчетния период, в който са извършени, на базата на степента на изпълнение, определена като процент на извършените услуги до момента от всички услуги, които трябва да бъдат предоставени.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки, материали и услуги, нетно от данъци върху добавената стойност и предоставени отстъпки.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Приходите от лихви се начисляват на времева база и се определят въз основа на дължимата главница и приложимия лихвен процент.

Префактурирани суми за разходи за сметка на клиенти се представят чрез нетиране срещу съответния показател за разход в отчета за приходи и разходи /в печалбата или загубата за годината.

5. РАЗХОДИ

Разходите в Сдружението се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на НСС.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват или когато е изтекъл срокът за използване на дадената услуга.

6. ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Сдружението класифицира своите финансови активи в категорията “кредити и вземания”, включително паричните средства и паричните еквиваленти. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи на Сдружението към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно Сдружението признава в баланса финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало да придобие съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на Сдружението, когато правата за получаване на паричните средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Сдружението е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Сдружението продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността върху даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

7. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Търговските вземания се отчитат и представят във финансовия отчет по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Обезценката на вземанията се начислява чрез използването на кореспондентна корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за приходи и разходи.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

8. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой и по банкови разплащателни сметки. За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици се представят брутно, с включен ДДС (20%);
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се представя като плащания към доставчици към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Сдружението за съответния период (месец);
- трайно блокираните парични средства не се третират като парични средства и не се включват в отчета за паричните потоци.

9. ФИНАНСИРАНИЯ И ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ.

Приходът от финансираня се отчита като Финансиране за бъдещи дейности. Прилага се приходният подход на отчитане на финансирането, т.е. приходът се признава пропорционално на начислените за периода разходи.

Отчитането на частта, която не се признава в текущата година се отнася към Приходи за бъдещ период при изготвянето на Финансовия отчет.

10. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

11. ПРОВИЗИИ

Провизии се признават, когато Сдружението има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, когато има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и когато може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Сдружението очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за приходите и разходите, нетно от сумата на възстановените разходи.

12. ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И ТРУДОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Сдружението се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото

осигурително законодателство в Р България.

Основно задължение на Сдружението, в качеството му на работодател, е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходи и разходи, освен ако даден НСС не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Сдружението прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Сдружението е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в баланса, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за приходи и разходи.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за различни случаи.

Сдружението признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

13. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Текущи данъци

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане.

Номиналната данъчна ставка за 2023 г. е 10% (2022 г.: 10%). Финансовата година на Сдружението е календарната година и съвпада с данъчната година.

14. ПРЕЦЕНКИ ОТ ОПРЕДЕЛЯЩО ЗНАЧЕНИЕ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА СДРУЖЕНИЕТО. КЛЮЧОВИ ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ И ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ С ВИСОКА НЕСИГУРНОСТ

Приблизителните оценки и преценки са базирани на натрупан опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития при наличните обстоятелства. Достоверността на приблизителните оценки и преценки се преразглежда редовно, към датата на всеки отчет. Ръководството на Сдружението извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване на база на информацията, с която разполага към датата на издаване на отчета, но тези оценки могат да се различават в следствие от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, са представени по-долу:

Дългосрочни задължения към персонала

Към датата на годишния финансов отчет, на база своя опит и преценка на състава на персонала като възраст и стаж в Сдружението, ръководството е определило задълженията за обезщетения при пенсиониране за много несъществени.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от несъбираемост на съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството към датата на всеки финансов отчет.

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че Сдружението няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка.

Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране в едногодишен период, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за приходи и разходи като загуба от обезценка. Когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се изписва за сметка на коректива.

Оценка на провизии

Приблизителната оценка на начислените провизии се прави от ръководството към датата на всеки финансов отчет. Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло.

VIII. ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. ВЗЕМАНИЯ

Вземания	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Вземания от клиенти – стопанска дейност	-	3
	-	3

2. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Пари и парични наличности	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Парични средства по разплащателни сметки	106	94
Парични средства в брой	-	-
	106	94

3. РАЗХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

Разходи за бъдещи периоди	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
CEO+ 2023	42	-
Безопасен интернет-SafeNet	9	-
Caring 2023	11	-
Работа с директори	16	-
Безопасен интернет 2016-07-01	-	4
Core Support-Parents and teachers for sustainable communities	-	51
Астра Зенека	176	159
Уницеф - Превенция на насилие в училище	-	72
Вила Монтеска	74	41
	328	327

Като разходи за бъдещи периоди са отчетени извършени и платени през 2023 г разходи, които ще бъдат признати като текущи в следващи отчетни периоди в съответствие със счетоводната политика на Сдружението и договорите за финансиране.

4. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Сдружението не отчита основен капитал, тъй като съгласно Устава членовете му не дължат встъпителни вноски.

5. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Задължения	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Към доставчици	1	9
Данъчни задължения	7	1
Задължения към персонала	20	17
Осигурителни задължения	6	-
	34	27

6. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ

Финансирания и приходи за бъдещи периоди	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Виж ме	34	-
Безопасен интернет - 2016-07-01	59	-
Уникредит	56	-
ТЕЛУС - Активен татко	11	-
Проект ЛИДЛ	-	4
Фамилатлон - проекти/София/	-	2
Core Support-Parents and teachers for sustainable communities	-	146
Астра Зенека	176	176
Уницеф - Превенция на насилие в училище	-	72
Вила Монтека	44	13
	380	413

7. ПРИХОДИ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ 2023Г.

Приходи от нестопанска дейност	31.12.2023 BGN(000)
Уницеф - Превенция на насилие в училище	72
Core Support-Parents and teachers for sustainable communities	291
Проект ЛИДЛ	10
Приходи от дарение за АсРодители	4
Фамилатлон проекти	7
	384

8. ПРИХОДИ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ 2022Г.

	31.12.2022 г. BGN(000)
Приходи от нестопанска дейност	
Безопасен интернет-SafeNet	50
Виж ме	7
Дигитална компетентност ДМГ	72
Проект Европа-СО	12
ТЕЛУС - Активен татко	13
Координация и супервизия на СЕО общност по Програма "Образование" на Фондация "Лъчезар Цоцорков"	34
Сапун, топла вода и СЕУ	71
НМД-Детство без насилие	10
Безопасен интернет 2022	91
Проект Екообщност	5
	365

9. АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

Административни разходи са онези разходи, които не могат директно да се отнесат по програми и проекти. Административни разходи включват

	31.12.2023 г. BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Административни разходи		
Разходи за материали	-	-
Разходи за външни услуги	2	4
Разходи за персонал и социално осигуряване	6	6
Други разходи	-	1
	8	11

10. РЕЗУЛТАТ ОТ СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

	31.12.2023 BGN(000)	31.12.2022 BGN(000)
Резултат от стопанската дейност		
Проходи от обучения	5	11
Приходи от стопанска дейност за НЦБИ	72	-
Други приходи	16	4
Разходи за стопанската дейност	(45)	(5)
Разходи за организация и управление	(2)	-
Счетоводна печалба	46	9
Разходи за данъци	(5)	(1)
Печалба/(Загуба)	41	8

11. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

През 2023 г. не са сключвани сделки със свързани лица. Сдружението няма свързани лица.

12. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

Няма значими събития, настъпили между отчетната дата и датата на съставяне на този доклад, които да променят финансовите отчети към 31.12.2023 г.

13. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Финансовите отчети са одобрени от Ръководството на дружеството и са подписани от негово име от:

Председател на УС : .....
(Наталия Кирилова)